

Forord

I de senere år er der såvel i Danmark som i de fleste andre vestlige lande gennemført en omfattende og betydningsfuld lovgivning til beskyttelse af forbrugerne. Måden at formulere og løse problemerne på har i flere henseender været så særegen, at der herigennem kan siges at være skabt et helt nyt retsområde – forbrugerretten – som ikke entydigt kan rubriceres i det traditionelle juridiske system. Samtidig er der dog stadig »huller« i forbrugerbeskyttelsen, hvor lovgivningen enten er forældet eller helt mangler. Hensigten med denne bog er at give en samlet fremstilling af dansk forbrugerret af i dag.

Fremstillingen er så uddybende, at den vil kunne læses med udbytte af alle jurister, der ikke i forvejen har specialiseret sig i forbrugerret, men vi har samtidig tilstræbt at skrive således, at bogen også kan læses af andre, der praktisk eller teoretisk interesserer sig for retlige forbrugerproblemer. Bogen sigter således bredt mod advokater, domstole, forbrugere, erhvervsdrivende m.fl., og den vil tillige være anvendelig som grundlag for studiekreds- og undervisningsvirksomhed på forskellige niveauer.

Vi har opdelt fremstillingen i en »almindelig del« og en »speciel del«. Vores tanke med den almindelige del har været at give et overblik over forbrugerbeskyttelsen med udgangspunkt i de faktiske mål og ønsker og herigennem bl.a. knytte trådene »på tværs« af de forskellige love, juridiske discipliner m.v. Samtidig indeholder den almindelige del en mere uddybende gennemgang af den regulering, der har et generelt eller kollektivt (offentligretligt) præg. De regler, som umiddelbart regulerer den enkelte forbrugers rettigheder og pligter i en konkret aftalesituation (civilretligt), har vi derimod fundet det hensigtsmæssigt at samle i en »speciel del«, der mere har karakter af en traditionel hånd- eller opslagsbog, som kan give svaret på de mange juridiske enkeltpørgsmål, der opstår i forbindelse med dagligdagens forbrugeraftaler.

For ikke at tynge læsningen har vi undgået hele det noteapparat, der normalt kendtegner juridisk faglitteratur. I stedet har vi ind-

skrænket os til i hvert kapitel at angive en kort liste over supplerende litteratur i form af danske betænkninger og bogudgivelser om det pågældende emne. Den efterhånden ganske omfattende praksis dels fra domstolene, men navnlig fra forbrugerombudsmanden og forbrugerklagenævnet har vi derimod naturligt måttet inddrage i teksten. Hvor regelgrundlaget er uklart eller upræcist, eller hvor praktiske afgørelser i øvrigt findes særligt egnede til at illustrere et vanskeligt problem, sker dette i form af egentlige sagsreferater.

De særlige problemer, der kan opstå for forbrugere i forbindelse med erhvervsdrivendes konkurs m.v., er stort set ikke inddraget i fremstillingen. En egentlig forbrugerbeskyttelseslovgivning er her kun gennemført i henseende til rejsebureauers økonomiske sammenbrud, og en omtale heraf er medtaget i kapitel 17.

Dommer og tidligere forbrugerombudsmand *Niels Ehrenreich* har velvilligt gennemlæst og kommenteret manuskriptet til bogen, hvilket vi takker for.

Endvidere takker vi vore sekretærer på Institut for Privatret for uendelig tålmodig renskrivningsbistand.

Palle Bo Madsen har skrevet kapitlerne 1–4, 6–7, 9–12 og 15–18. *Anne-Dorte Bruun Nielsen* har skrevet kapitlerne 5, 8 og 13–14. Vi har gennemlæst og kommenteret hinandens bidrag, ligesom vi har søgt at koordinere dem til et hele, men vi er hver for sig ansvarlige for de kapitler, vi selv har skrevet.

Manuskriptet er afsluttet den 1. september 1985.

Forfatterne

Indholdsoversigt

Indholdsfortegnelse

I. Almindelig del

- Kap. 1. Nogle udviklingslinjer.
- Kap. 2. Mål og midler i dansk forbrugerret.
- Kap. 3. Forbrugerbegrebet.
- Kap. 4. Rimelige priser.
- Kap. 5. Sikre og sunde produkter.
- Kap. 6. Forbrugeroplysning og beslutningsgrundlag.
- Kap. 7. Rimelige aftalevilkår. Særligt om standardvilkår.
- Kap. 8. Sikring mod uheldige salgsmetoder og (anden) utilbørlig påvirkning.
- Kap. 9. Retshjælp og retshåndhævelse.

II. Speciel del

- Kap. 10. Den aftaleretlige beskyttelse.
Særligt om dørsalg, postordresalg m.v.
- Kap. 11. Beskyttelse i forbrugerkøb.
- Kap. 12. Forbrugerbeskyttelse ved handel med fast ejendom.
- Kap. 13. Produktansvar. Forbrugerens retsstilling når et produkt har voldt skade.
- Kap. 14. Kreditkøb, herunder kreditkøb med brug af betalingskort.
- Kap. 15. Aftaler om arbejds- og tjenesteydelser.
- Kap. 16. Beskyttelse af forsikringstageren.
- Kap. 17. Beskyttelse af rejsebureaukunden.
- Kap. 18. Renter ved forsinkel betaling.

De vigtigste love og deres forkortelse.

Andre forkortelser.

Doms- og afgørelsесregister.

Stikordsregister.

Indholdsfortegnelse

I. Almindelig del

Kapitel 1. Nogle udviklingslinjer	27
1. Forbrugerbevægelsens samfundsmæssige baggrund og gennembrud	27
2. Den »svage« forbruger – jævnbyrdighedsbetragtningen	30
3. Forbrugerretten – foreløbig karakteristik af et nyt retsområde	32
4. Forbrugerpolitik og forbrugerret. Fremstillingens begrænsning	33
Kapitel 2. Mål og midler i dansk forbrugerret	35
1. Forbrugerpolitiske målsætninger	35
1.1. <i>Forbrugerkommissionens overvejelser</i>	35
1.2. <i>EF's forbrugerprogrammer</i>	36
2. Virkninger og bivirkninger af en forbrugerlovgivning. Kompromiser og sammenhænge	39
2.1. <i>Forbrugerbeskyttelsens pris. Forsikringstanken</i> ..	39
2.2. <i>Forbrugerhensyn og konkurrencehensyn</i>	40
3. Dansk forbrugerlovgivning. Karakteristik og systematik	42
3.1. <i>Forbrugerretten i nordisk og europæisk regie</i> ..	42
3.2. <i>Retskilderne</i>	44
3.2.1. <i>Oversigt over lovgivningsarbejdet</i>	44
3.2.2. <i>De retlige standarder – praksis</i>	47

3.3	<i>Forbrugerretten som en integreret offentlig- og civilretlig enhed.....</i>	48	5.	Civilretlige prisregler og den offentligretlige prislovsgivnings betydning for den civilretlige bedømmelse.....	75
3.4.	<i>Beskyttelsesniveau og lovgivningsteknik.....</i>	50			
Kapitel 3. Forbrugerbegrebet					
1.	Indledning.....	53	1.	Indledning.....	78
2.	Forbrugerbegrebet i de civilretlige love	55	2.	Generelle lovforskrifter.....	79
2.1	<i>Indledende om det civilretlige forbrugerbegreb .</i>	55	2.1.	<i>Offentligretlige forskrifter. Markedsføringslovens §§ 1, 2 og 3 og levnedsmiddellovens § 22....</i>	79
2.2.	<i>Erhvervsdrivende ... i sit erhverv</i>	55	2.2.	<i>Samspillet med købelovens mangelsregler og produktansvarsreglerne.....</i>	84
2.2.1	<i>Hvem er erhvervsdrivende?</i>	55	2.3.	<i>Aftalelovens § 36</i>	86
2.2.2.	<i>Som led i erhvervet.....</i>	56	3.	Lovforskrifter vedrørende enkelte produkter eller produkttyper.....	86
2.2.3.	<i>Erhvervsdrivende mellemmænd.....</i>	56	3.1.	<i>Indledning</i>	86
2.3.	<i>Til ikke-erhvervsmæssig anvendelse. Forbrugersiden</i>	57	3.2.	<i>Levnedsmiddellovgivningen.....</i>	86
2.4.	<i>Det subjektive element. Bevisbyrden</i>	58	3.3.	<i>Lægemiddelloven.....</i>	89
3.	Forbrugerbegrebet i den offentlige ret (markedsretten)	59	4.	Nye initiativer.....	91
3.1.	<i>Indledning</i>	59			
3.2.	<i>Begrebene »forbruger« og »erhvervsdrivende« i relation til markedsføringsloven</i>	60			
3.3	<i>Forbrugerbegrebet i relation til prismærkningsloven.....</i>	61			
4.	Forbrugerklagenævnslovens forbrugerbegreb	62			
5.	Forbrugerbegrebet i internationale lovvalgsregler	64			
Kapitel 4. Rimelige priser					
1.	Indledning.....	65	1.	Indledende om den nye forbrugerrolles vilkår	93
2.	Prisaftaler og konkurrencebegrænsning.....	66	2.	Forbrugerinformation. Indhold og udformning.....	93
2.1.	<i>Monopollovens anvendelsesområde</i>	66	3.	Vildledning	97
2.2.	<i>Anmeldelsespligt</i>	68	3.1.	<i>Urigtige, vildledende eller urimeligt mangelfulde angivelser</i>	97
2.3.	<i>Urimeligt høje og urimeligt lave priser.....</i>	69	3.2.	<i>Praktiske tilfældegrupper.....</i>	100
2.4.	<i>Fastsættelse af højestepriser</i>	70	3.2.1.	<i>Vildledende prisangivelser.....</i>	100
2.5.	<i>Særligt om bruttopriser og vejledende priser...</i>	71	3.2.2.	<i>Vildledende produktangivelser.....</i>	102
3.	Priskontrol – indgreb i prisdannelsen.....	72	3.2.3.	<i>Mærkedifferentiering.....</i>	102
4.	Prisoplysning – mærkning og skiltning m.v.....	74	3.2.4.	<i>Vildledende oprindelsesangivelser</i>	103
			3.2.5.	<i>Vildledende angivelser om autorisationer, offentlige godkendelser m.v.</i>	105
			3.2.6.	<i>Sammenlignende reklamer</i>	105
			3.2.7.	<i>Vildledning om forbrugerens retsstilling</i>	106

3.2.8. <i>Utilbørlige angivelser</i>	106	Bilag 2 <i>Notat om prisreklame</i>	135
3.3. <i>De offentligretlige vildledningsreglers civilretlige betydning</i>	106	Bilag 3 <i>Tilladte tilsetningsstoffer i levnedsmidler. E-numre og kategoribetegnelser</i>	137
3.4. <i>EF's reklamedirektiv</i>	107		
4. Nærmere om karakteren af den positive oplysningsvirk- somhed	107		
5. Centrale forbrugeroplysende institutioner	110		
5.1. <i>Statens Husholdningsråd</i>	110	1. Behovet for kontrol og regulering af aftalevilkår	142
5.2. <i>Forbrugerrådet</i>	110	2. Civilretlig regulering. (Klagenævns- og domstolsprø- velse)	145
5.3. <i>Sammenfattende om de to råd</i>	111	3. Offentlig kontrol og regulering	148
5.4. <i>Forbrugerklagenævnet</i>	112	3.1. <i>Formulartvang og godkendelseskav</i>	148
5.5. <i>Forbrugerombudsmanden</i>	112	3.2. <i>Monopolretlig regulering</i>	149
5.6. <i>Monopoltilsynet</i>	113	3.3. <i>Krav om aftalevilkår i overensstemmelse med god markedsføringsskik</i>	152
6. Anden almindelig forbrugeroplysningsvirksomhed	113	4. Samspillet mellem offentligretlige og civilretlige regler	156
7. Vare- og tjenestecentreret forbrugeroplysning til sikring af et rimeligt beslutningsgrundlag i den konkrete købs- situation	114	Bilag 4 <i>Notat om garantibevisers udformning</i>	159
7.1. <i>Særle krav til mærkning, pakning og betegnelse i henhold til lovgivning og bekendtgørelser</i>	114		
7.1.1. <i>Prismærkningsloven</i>	114		
7.1.2. <i>Markedsføringslovens §§ 10 og 12</i>	118		
7.1.3. <i>Levnedsmiddelloven</i>	119		
7.1.4. <i>Andre love om levnedsmidler</i>	120		
7.1.5. <i>Produkt- og pakningsstandarer</i>	121		
7.1.6. <i>Elektriske artikler, kemikalier m.v.</i>	123		
7.2. <i>Forbrugeroplysning ved frivillige, uafhængige og kontrollerede mærkningsordninger</i>	124		
7.3. <i>Forbrugeroplysning ved erhvervslivets egne mærkningsordninger</i>	127		
7.4. <i>Forbrugeroplysning gennem den enkelte detail- handlers, grossists, importørs eller producents egen salgsinformation. Den almindelige oplysnings- pligt</i>	129		
7.5. <i>Samspillet mellem offentligretlige og civilretlige oplysningsregler</i>	130		
Bilag 1 <i>Vejledende retningslinjer for anvendelse af rekl- meudsagn, der indeholder sammenligninger med andre erhvervsdrivendes prisniveau</i>	133		
		Kapitel 7. Rimelige aftalevilkår. Særligt om standardvilkår.	142
		1. Behovet for kontrol og regulering af aftalevilkår	142
		2. Civilretlig regulering. (Klagenævns- og domstolsprø- velse)	145
		3. Offentlig kontrol og regulering	148
		3.1. <i>Formulartvang og godkendelseskav</i>	148
		3.2. <i>Monopolretlig regulering</i>	149
		3.3. <i>Krav om aftalevilkår i overensstemmelse med god markedsføringsskik</i>	152
		4. Samspillet mellem offentligretlige og civilretlige regler	156
		Bilag 4 <i>Notat om garantibevisers udformning</i>	159
		Kapitel 8. Sikring mod uheldige salgsmetoder og (anden) utilbørlig påvirkning	162
		1. Indledning	162
		2. Regulering af aggressive eller manipulerende salgsfor- mer og utilbørlig reklame efter mfl. §§ 1 og 2	163
		2.1. <i>Krosalg, Home Parties, vennehvervning</i>	164
		2.2. <i>Negative, påtrængende og manipulerende salgs- metoder</i>	165
		2.3. <i>Forhandlerpræmierung</i>	166
		2.4. <i>Inkasso</i>	167
		2.5. <i>Utilbørlig påvirkning i reklamer</i>	168
		3. Tilgift	170
		3.1. <i>Lidt forhistorie</i>	170
		3.2. <i>Markedsføringslovens § 6 og tilgiftsbegrebet</i>	172
		3.2.1. <i>Ydelsen af tilgift skal have nøje sammenhæng med køb</i>	173
		3.2.2. <i>»til forbruger«</i>	175

3.2.3.	<i>Værdien af tilgiftsydelsen</i>	175	2.3.2.1.	<i>Klager mod erhvervsdrivende</i>	203
3.2.4.	<i>Mængderabat. Kombinationssalg. Hovedvare/bivare</i>	177	2.3.2.2.	<i>Klager over offentlig virksomhed</i>	206
4.	<i>Rabatmærker</i>	179	2.3.2.3.	<i>Klager mod udenlandske postordrefirmaer</i>	206
4.1.	<i>Indledning</i>	179	2.3.2.4.	<i>Afkald på klagenævnsprøvelse. Voldgiftsaftaler og internationale værnetingsaftaler</i>	207
4.2.	<i>Markedsføringslovens § 7</i>	180	2.3.3.	<i>Samspillet mellem klagenævn og domstol</i>	208
5.	<i>Lodtrækninger, præmiekonkurrencer o.l.</i>	182	2.3.4.	<i>Nærmere om den praktiske sagsbehandling</i>	210
5.1.	<i>Baggrunden for markedsføringslovens § 8</i>	182	2.3.5.	<i>Efterlevelse og håndhævelse af forbrugerklagenævnets afgørelser</i>	211
5.2.	<i>Markedsføringslovens § 8</i>	182	2.3.6.	<i>Godkendte private klage- og ankenævn</i>	212
5.2.1.	<i>»Erhvervsdrivende«</i>	182	2.4.	<i>Fri proces</i>	212
5.2.2.	<i>»— Lodtrækninger m.v., hvis udfald helt eller delvis beror på tilfældet«</i>	183	2.4.1.	<i>Betingelser for at få fri proces</i>	213
5.2.3.	<i>Forbudets omfang</i>	186	2.4.2.	<i>Virkningerne af fri proces</i>	214
5.2.4.	<i>Undtagelse for periodiske skrifter</i>	187	2.5.	<i>Retshjælpforsikring</i>	215
5.3.	<i>Supplerende bemærkninger om overtrædelse af mfl. § 8</i>	190	2.6.	<i>Udeblivelsessager</i>	217
6.	<i>Sanktionering af mfl. §§ 1 og 2 samt 6–8</i>	190	2.7.	<i>Småsagsforslaget</i>	218
			3.	<i>Forbrugerbeskyttelsens offentligretlige håndhævelse</i>	218
			3.1.	<i>Indledning</i>	218
			3.2.	<i>Forbrugerombudsmanden</i>	219
			3.2.1.	<i>Forbrugerombudsmandens virksomhed</i>	219
			3.2.2.	<i>Domstolsvejen</i>	221
			3.3.	<i>Monopoltilsynet</i>	222
			3.3.1.	<i>Monopoltilsynets virksomhed</i>	222
			3.3.2.	<i>Monopolankenævet</i>	223
			3.4.	<i>Andre tilsyn</i>	225
	Kapitel 9. Retshjælp og retshåndhævelse				
1.	<i>Indledning</i>	192			
2.	<i>Forbrugerbeskyttelsens civilprocessuelle retshåndhævelse</i>	192			
2.1.	<i>Indledende om sammenhængen og samspillet mellem de forskellige ordninger inden for civilprocessen</i>	194			
2.2.	<i>Retshjælp</i>	195			
2.2.1.	<i>Offentlig retshjælp ved advokater</i>	195			
2.2.2.	<i>Advokatsamfundets retshjælp</i>	197			
2.2.3.	<i>Lokale advokatgruppers private retshjælp. Advokatvagter</i>	198			
2.2.4.	<i>Private retshjælpsinstitutioner</i>	199			
2.2.5.	<i>Offentlig og privat retshjælp i øvrigt</i>	200			
2.3.	<i>Klagenævnsbehandling</i>	202			
2.3.1.	<i>Beskrivelse af forbrugerklagenævnet</i>	202			
2.3.2.	<i>Forbrugerklagenævnets kompetence</i>	203			

II. Speciel del

Kapitel 10. Den aftaleretlige beskyttelse. Særligt om dørsalg, postordresalg m.v.

1. Almindelig aftaleret	229
1.1. Indledning om aftalte forpligtelser	229
1.2. Aftalers indgåelse	230
1.3. Aftalers ugyldighed	232
1.4. Fortolkningsprincipper	237
2. Særligt om visse forbrugeraftaler.....	239
2.1. Indledende om dørsalgsloven.....	239
2.2. Forbud mod uanmodet henvendelse m.v.	240
2.2.1. Forbudet.....	240
2.2.2. Undtagelser fra forbudet.....	241
2.2.3. Sanktioneringen	242
2.2.4. Uanmodet fremsendelse af varer.....	242
2.3. Fortrydelsesret.....	243
2.3.1. Aftalt bytte- og returret.....	243
2.3.2. Lovbestemt fortrydelsesret ved dørsalg m.v.....	243
2.3.2.1. Fortrydelsesret ved aftaler indgået uden for fast forretningssted.....	245
2.3.2.2. Undtagelser fra ovennævnte fortrydelsesret	247
2.3.3. Lovbestemt fortrydelsesret ved postordresalg ...	248
2.3.3.1. Fortrydelsesret ved postordresalg	248
2.3.3.2. Undtagelser fra ovennævnte fortrydelsesret	250
2.3.4. Oplysning om fortrydelsesretten.....	250
2.3.4.1. Tid og form for oplysningen.....	250
2.3.4.2. Ugyldighed ved manglende oplysning. Fortabelse ved passivitet.....	251
2.3.5. Frister og øvrige betingelser for fortrydelsesretten	252
2.3.5.1. Fortrydelsesfristens beregning	252
2.3.5.2. Fremgangsmåden ved fortrydelse af dørsalgsaftaler m.v.....	253
2.3.5.3. Fremgangsmåden ved fortrydelse af postordresalg	254

2.3.5.4. Ydelsernes tilbageførelse og aftalens afvikling i øvrigt

255
259

2.4. Opsigelsesret

259

2.4.1. Ret til opsigelse af aftaler om løbende tjenesteydelser m.v.....

259
260

2.4.2. Opsigelsesvarsel og uopsigelighedsperiode

261
262

2.4.3. Oplysning om opsigelsesretten

262
264

2.4.4. Aftalens afvikling i øvrigt.....

264
265

3. Internationale forbrugeraftaler.....

265

Bilag 5 Bekendtgørelse vedrørende oplysning om fortrydelsesret i henhold til lov om visse forbrugeraftaler.....

267

Kapitel 11. Beskyttelse i forbrugerkøb

1. Indledning om købets retlige regulering

274

2. Købelovens systematik og de særlige forbrugerkøbsreglers indpasning i loven.....

275

3. Købesummen

276

4. Levering

278
278

4.1. Den retlige betydning af begrebet »levering« ..

278
279

4.2. Leveringstiden

279
280

4.3. Leveringsstedet

280
281

4.4. Retten til at kræve ydelse mod ydelse

281
281

4.5. Leveringsrisici og -omkostninger. Risikoens overgang

281
281

4.5.1. Leveringsrisici

281
282

4.5.2. Aftalte fravigelser

282
283

4.5.3. Risikoovergang ved fordringshavermora

283
283

5. Forsinkelse

283
283

5.1. Hvornår foreligger forsinkelse

283
284

5.2. Forklaringen fra sælgerens side

284
284

5.2.1. Køberens beføjelser i tilfælde af forsinkelse fra sælgerens side

284
285

5.2.2. Retten til at fastholde købet (kræve »naturalopfyldelse«)

5.2.3.	<i>Retten til at hæve købet</i>	285	6.2.3.	<i>Køberens ret til at kræve afhjælpning af mangler</i>	310
5.2.3.1.	<i>Virkningerne af en ophævelse</i>	285	6.2.3.1.	<i>Indledende om afhjælpningsbeføjelsen og påkrevet</i>	310
5.2.3.2.	<i>Væsentlighedsbetingelsen. Tillægsfrist ved påkrav</i>	286	6.2.3.2.	<i>Afhjælpningens gennemførelse. Køberens medvirken</i>	312
5.2.3.3.	<i>Forsinkelse med en del</i>	288	6.2.3.3.	<i>Risikoen for salgsgenstanden under afhjælpning</i>	313
5.2.3.4.	<i>Successiv levering</i>	289	6.2.3.4.	<i>Grænserne for retten til at kræve afhjælpning</i>	313
5.2.3.5.	<i>Forbehold om udskydelse af leveringstiden</i>	289	6.2.3.5.	<i>Retten til at holde købesummen tilbage ved krav om afhjælpning</i>	314
5.2.3.6.	<i>Leveringsforbehold som en ansvarsfraskrivelse</i>	290	6.2.3.6.	<i>Afhjælpningsfristen. Flere afhjælpningsforsøg</i>	315
5.2.3.7.	<i>Hævebeføjelsens ufravigelighed</i>	291	6.2.3.7.	<i>Virkningerne af, at sælgeren ikke opfylder sin afhjælpningspligt</i>	317
5.2.4.	<i>Retten til at kræve erstatning</i>	291	6.2.3.8.	<i>Flere genstande solgt til samtidig eller successiv levering</i>	318
5.2.4.1.	<i>Sondringen mellem genuskøb og specieskøb</i>	291	6.2.4.	<i>Sælgerens ret til at foretage afhjælpning af mangler</i>	319
5.2.4.2.	<i>Ansvarsgrundlaget ved specieskøb</i>	292	6.2.5.	<i>Køberens ret til at kræve forholdsmaessigt afslag i købesummen</i>	320
5.2.4.3.	<i>Ansvarsgrundlaget ved genuskøb</i>	292	6.2.6.	<i>Køberens ret til at hæve købet</i>	321
5.2.4.4.	<i>Erstatningsberegningen</i>	293	6.2.6.1.	<i>Betingelserne for ophævelse i forbrugerkøb</i>	321
5.2.5.	<i>Hvornår skal der reklameres over forsinkelse</i>	294	6.2.6.2.	<i>Hel eller delvis ophævelse</i>	322
5.3.	<i>Forsinkelse fra køberens side</i>	295	6.2.7.	<i>Køberens ret til at kræve erstatning</i>	322
5.3.1.	<i>Sælgerens beføjelser i tilfælde af forsinkelse fra køberens side (skyldnermora)</i>	295	6.2.7.1.	<i>Ansvarsgrundlaget for mangler</i>	322
5.3.2.	<i>Sælgerens pligter, når køberen ikke aftager salgsgenstanden i rette tid (Fordringshavermora)</i>	297	6.2.7.2.	<i>Bevisbyrden</i>	324
5.3.2.1.	<i>Fordringshavermora eller misligholdelse</i>	297	6.2.7.3.	<i>Erstatningsberegningen</i>	325
5.3.2.2.	<i>Sælgerens omsorgspligt</i>	298	6.2.8.	<i>Hvornår skal der reklameres over mangler</i>	325
6.	<i>Mangler</i>	298	6.2.8.1.	<i>Indledende om reklamation</i>	325
6.1.	<i>Hvornår foreligger der en mangel ved salgsgenstanden</i>	298	6.2.8.2.	<i>Reklamationens indhold</i>	326
6.1.1.	<i>Købelovens almindelige mangelsbegreb</i>	298	6.2.8.3.	<i>Den almindelige reklamationsfrist</i>	326
6.1.2.	<i>Tydeliggørelse og udbygning af mangelsbegrebet</i>	300	6.2.8.4.	<i>Reklamationens adressat</i>	328
6.1.3.	<i>Kvantitetsmangler</i>	301	6.2.8.5.	<i>Særlige reklamationsfrister</i>	329
6.1.4.	<i>Urigtige eller vildledende oplysninger</i>	301	6.2.8.6.	<i>Opfølgning af reklamationen</i>	331
6.1.5.	<i>Loyal oplysningspligt</i>	304	6.3.	<i>Mangelsreglernes ufravigelighed</i>	331
6.1.6.	<i>Køberens undersøgelsespligt</i>	306	6.4.	<i>Retlige mangler. Vanhjemmel</i>	333
6.1.7.	<i>Sælgerens forbehold</i>	307	6.5.	<i>Køberens beføjelser over for tidligere salgsled i tilfælde af mangler ved salgsgenstanden</i>	334
6.1.8.	<i>Auktionssalg</i>	309	6.5.1.	<i>Etableringen af et retsforhold til tidligere salgsled</i>	334
6.2.	<i>Mangelsbeføjelserne</i>	309			
6.2.1.	<i>Køberens beføjelser i tilfælde af mangler ved salgsgenstanden</i>	309			
6.2.2.	<i>Retten til at kræve omlevering eller efterlevering</i>	309			

6.5.2. Reklamationsreglernes betydning	335		
7. Køberens omsorgspligt og adgang til at afvise salgsgenstanden efter modtagelsen	336	2. Kreditkøbslovens og betalingskortlovens områder og nogle definitioner	359
7.1. Omsorgspligt	336	2.1. Hvad er løsøre?	360
7.2. Tilbageleveringspligt	337	2.2. Hvad er køb på kredit?	361
8. Forslaget til ny købelov	338	2.3. Hvad er forbrugerkreditkøb?	363
Kapitel 12. Forbrugerbeskyttelse ved handel med fast ejendom		2.4. Kontokort – købekort – betalingskort m.v.	364
1. Hvem er forbruger i en ejendomshandel	339	2.5. Ikrafttrædelse	365
2. Ejendomsformidlerens stilling som mellemmand	339	2.6. Fravigelighed	365
3. Ejendomsformidlerens pligter i øvrigt. Annonceoplysninger, salgsopstilling og slutseddel	339	3. Kreditaftalens indgåelse og indhold	366
4. Hvornår er bindende handel indgået	341	3.1. Oplysningspligt ved almindelige kreditkøb	367
5. Retsforholdet mellem sælger og køber i øvrigt	344	3.2. Oplysningspligt ved indgåelse af en kontoaftale (betalingskortaftale)	368
Kapitel 13. Produktansvar. Forbrugerens retsstilling når et produkt har voldt skade		3.3. Konsekvenser af manglende oplysninger	371
Indledning og definition	348	3.4. Variabel rente	373
Produktansvarets hovedregel	348	3.5. Forbud mod pantsætning og mod udstedelsen af veksler og andre negotiable dokumenter	374
2.1. Købelovens mangelsregler finder ikke anvendelse	349	3.6. Værneting	375
2.2. Skaden skal skyldes et farligt produkt	349	3.7. Nedsættelse af urimeligt vederlag m.v.	376
2.3. Skyldes faren ved produktet en fejl, er den, der har begået fejlen, ansvarlig	350	3.8. Ejendomsforbehold	377
2.4. Erhvervsdrivende hæfter for fejl begået i tidlige produktions- og omsætningsled	351	3.8.1. Kravene til et gyldigt ejendomsforbehold	377
2.5. Skadelidtes egne forhold kan begrænse erstatningspligten	356	3.8.2. Forbud mod sammenkobling af flere køb	378
Kapitel 14. Kreditkøb, herunder kreditkøb med brug af betalingskort		3.8.3. Nærmere om udbetalingskravet	379
Indledende om kreditkøbsloven og betalingskortloven	359	4. Regulering af retsforholdene under kreditaftalens løbetid	379
	359	4.1. Betaling og afskrivning af indbetaling	380
		4.2. Indsigler	382
		4.3. Indskrænkelse af sælgerens forpligtelser	383
		4.4. Særligt om kontoaftaler	384
		4.4.1. Almindelige regler for betalingskort. Bkl. §§ 14–20	384
		4.4.2. Kontoudttag	386
		4.4.3. Tredjemandes uberettigede benyttelse af betalingskort	387
		4.4.3.1. Kortudstederens ansvar	389
		4.4.3.2. Kortindehaverens ansvar	389
		4.4.3.3. Betalingsmodtagerens ansvar	392
		4.4.4. Erstatning for fejlregistrering m.v.	392
		5. Regulering af retsforholdet ved kreditaftalens ophør ..	394

5.1.	<i>Misligholdelse</i>	394	3.1.1.	<i>Risikoovertagelse og erstatningsudbetaling</i>	423
5.2.	<i>Kreditors fyldestgørelse</i>	395	3.1.2.	<i>Erstatningens beregning</i>	423
5.2.1.	<i>Opgørelse af kreditors krav ved tilbagetagelsen af det solgte</i>	395	3.2.	<i>Forsikringstagerens forpligtelser – selskabets beføjelser</i>	424
5.2.2.	<i>Krav på eventuel restfordring</i>	397	3.2.1.	<i>Præmiebetaling</i>	424
5.3.	<i>Nogle særlige regler for køb med ejendomsforbehold</i>	399	3.2.2.	<i>Bindingsperiode</i>	425
5.3.1.	<i>Udsættelse af fogedforretningen</i>	399	3.2.3.	<i>Biforpligtelser</i>	425
5.3.2.	<i>Betaling før tilbagetagelse er sket</i>	399	4.	<i>Fremtidsudsigterne. EF's direktivudkast</i>	426
5.3.3.	<i>Transbeneficiet og hjælpemidler</i>	400			
5.3.4.	<i>Indløsningsret og udtagelsesret</i>	400			
5.3.5.	<i>Udenretlig tilbagetagelse og selvtaegt</i>	401			
	Afsluttende bemærkninger. EF-initiativer	402			
	Bilag 6 <i>Rentetabeller</i>	403			
	apitel 15. Aftaler om arbejds- og tjenesteydelser	408		Kapitel 17. Beskyttelse af rejsebureaukunden	428
	Indledende om retsgrundlaget og ydelsernes art	408	1.	<i>Ydelsens art – kundens stilling</i>	428
	Købelovens anvendelse på tjenesteydelser	409	2.	<i>Markedsføringen af selskabsrejser</i>	429
	Løbende tjenesteydelseskontrakter.....	410	3.	<i>Rejsebureaukundens civilretlige stilling</i>	430
	Fastlæggelsen af aftalens indhold og omfang	410	3.1.	<i>Rejsebureau-Ankenævnets kendelser</i>	430
	Prisen på ydelsen	413	3.2.	<i>Forholdet til rejsebureauet</i>	431
	Misligholdelsesbeføjelser ved arbejds- og tjenesteydelser	416	3.3.	<i>Hjem er kundens aftalepartner. Salgsbureau eller arrangørbureau</i>	435
	Reklamationspligt	418	3.4.	<i>Ansvarsfraskrivelse</i>	437
			3.5.	<i>Ret til senere ændringer</i>	438
			3.6.	<i>Forholdet til tredjemænd, som rejsebureauet har købt ydelser fra</i>	439
			4.	<i>Rejsegarantifonden</i>	440
				Bilag 7 <i>Retningslinjer for markedsføring af selskabsrejser</i>	444
				Bilag 8 <i>Almindelige Betingelser for deltagelse i selskabsrejser</i>	446
	apitel 16. Beskyttelse af forsikringstageren	419		Kapitel 18. Renter ved forsinket betaling m.v.	451
	Forsikringsaftalens regelgrundlag	419	1.	<i>Indledende om pengeforpligtelser</i>	451
	Forsikringsaftalens indgåelse	420	2.	<i>Betalingsstedet</i>	451
2.1.	<i>Indtrædelse af selskabets ansvar</i>	420	3.	<i>Forfaldstiden. Kreditrenter og morarenter</i>	452
2.2.	<i>Urigtige eller mangelfulde oplysninger fra forsikringstageren</i>	421	4.	<i>Hvornår påløber morarenter</i>	453
	Forsikringsaftalens indhold – parternes pligter	423	5.	<i>Morarentens størrelse</i>	454
3.1.	<i>Forsikringsselskabets forpligtelser</i>	423	6.	<i>Rentemaksimeringens praktiske gennemslagskraft</i>	455

<i>De vigtigste love og deres forkortelse</i>	457
<i>Andre forkortelser.....</i>	458
<i>Doms- og afgørelsesregister.....</i>	459
<i>Stikordsregister</i>	465

I

Almindelig del